

Kjennelse avsagt 2. september 1954.

F r i v i l l i g l ø n n s e m n d.

Sak nr. 257 A.

Sammenslutningen av Landbrukets Arbeidsgiverforeninger
og Jordbrukets Arbeidsgiverforening på den ene side

og

Arbeidernes faglige landsorganisasjon og Norsk Skog- og
Landarbeiderforbund på den annen side

angående tariffrevisjon 1954.

257 A. 2

J.N. 1058 - 3. SEP. 1954

Den 2. september 1954 avsa Lønnsnemnda slik

k j e n n e l s e :

I Lønnsnemndas kjennelse for Jordbruket, avsagt 13. mai 1954, er det i protokolltilførsel 3 bestemt:

"Blir lønn for bevegelige helligdager innført ved de pågående forhandlinger ved vårfagene, skal tilsvarende bestemmelser innføres også i denne overenskomst. Blir partene ikke enige om gjennomføringen, avgjøres tvisten av Lønnsnemnda."

Ved tariffrevisjonen for vårfagene 1954 ble Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige landsorganisasjon enige om erstatning for tapt arbeidsfortjeneste på de bevegelige helligdager: nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, Kristi Himmelfartsdag, 2. pinsedag, samt 1. og 2. juledag. Reglene gjelder ikke i den utstrekning disse dagene faller på søndag eller annen ukedag som etter fast arbeidsordning i bedriften ikke er vanlig arbeidsdag. Reglene gjelder heller ikke hvis arbeiderne allerede har betaling for disse dager.

I avtalens II er godtgjørelsen - inklusive feriegodtgjørelse - på disse helligdager til time- dag- eller akkordlønnte arbeidere som ikke er i ordinært arbeid på disse helligdager, fastsatt til for voksne mannlige arbeidere kr.25.- pr.dag, for voksne kvinnelige arbeidere kr.20.- pr.dag og for unge arbeidere kr.10.- pr.dag.

Rett til godtgjørelsen har de arbeidere som har vært i uavbrudt arbeid i samme bedrift i minst 3 måneder forut for vedkommende helligdag.

Utbetaling av godtgjørelsen finner sted første lønnsdag etter helligdagen eller etter de helligdager som etter punkt 3 regnes som en enhet, under forutsetning av at arbeideren fremdeles er ansatt hos arbeidsgiveren. I motsatt fall skjer utbetalingen samtidig med den lønnsutbetaling som finner sted når arbeideren slutter.

I avtalens III er bestemt at innenfor de overenskomstområder hvor arbeiderne erfaringsmessig har vanskelig for å oppnå 3 måneders sammenhengende tjeneste hos samme arbeidsgiver, kan hver av partene i tariffavtalen kreve at ordningen under II blir tillempet på følgende måte:

Istedenfor den godtgjørelse som i II, 1 er fast-

satt for de enkelte helligdager, beregnes en godtgjørelse på 8 øre for voksne menn, 6 øre for voksne kvinner og 4 øre for unge arbeidere, alt pr. arbeidet time.

Denne godtgjørelse utbetales ikke som tillegg til den vanlige lønn, men inntår i bedriften til periodevis utbetaling. Den første periode regnes fra 1. april til 30. sept. den annen periode regnes fra 1. oktober til 31. mars.

Det opptjente beløp for første opptjeningsperiode skal utbetales ved første lønnsutbetaling etter 2. juledag. Det opptjente beløp for annen opptjeningsperiode skal utbetales ved første lønnsutbetaling etter 2. påskedag.

Hvis en arbeider slutter i bedriften før disse utbetalingsdager, skal han ha det da oppsparte beløp utbetalt.

Om de øvrige bestemmelser i avtalens II og III vis til avtalen.

Jordbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund ble ikke enige om hvorledes overenskomsten mellom N.A.F. og A.F.L. om godtgjørelse for de bevegelige helligdager skulle gjennomføres i jordbruksoverenskomsten. Tvisten herom må derfor avgjøres av Lønnsnemnda i henhold til foran nevnte protokolltilførsel.

Tvisten gjelder 3 spørsmål:

1. Forbundet hevder at også måneds-lønnede gårdsarbeidere har krav på godtgjørelse for de bevegelige helligdager. Jordbrukets Arbeidsgiverforening bestrider dette.
2. Forbundet hevder at III i avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. (timegodtgjørelsen) må anvendes. Jordbrukets Arbeidsgiverforening påstår II (fast daggodtgjørelse) anvendt.
3. Forbundet krever samme godtgjørelse som i avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. Jordbrukets Arbeidsgiverforening påstår lavere satser, som er avpasset etter lønnsnivået i jordbruket.

Forbundet har bl.a. anført:

Den tarifferte månedslønn for gårdsarbeidere i jordbruket fremkommer ved en omregning av den tarifferte timelønnsats. I det omregningstall som benyttes er det gjort fradrag for bl.a. bevegelige helligdager, således at den lønn som

de månedslønte jordbruksarbeidere har for de bevegelige helligdager, får de faktisk på bekostning av lavere lønn for de øvrige dager i måneden i forhold til de timelønte jordbruksarbeidere. De timelønte og månedslønte jordbruksarbeidere hører til samme gruppe og de utfører nøyaktig samme arbeid. Skal de månedslønte og de timelønte jordbruksarbeidere stilles lønnsmessig noenlunde likt, må derfor de månedslønte jordbruksarbeidere få samme godtgjørelse for helligdagene som de timelønte.

Månedslønnen for jordbruksarbeiderne er altså fastsatt på en annen måte enn månedslønnen for røktere og kvinnelig innehjelp. Disse arbeidere har betaling for de bevegelige helligdager på samme måte som de månedslønte i industrien. De tilkommer derfor ikke godtgjørelse for de bevegelige helligdager.

I jordbruket er arbeidsbeskjeftigelsen betydelig større i sommerhalvåret enn i vinterhalvåret. Etter forbundets mening må derfor godtgjørelsen beregnes etter timebetalingen i III i avtalen mellom N.A.F. og A.F.L.

Jordbrukets Arbeidsgiverforening har bl.a. anført Lønnsnemndas kjennelse av 13.mai 1954 har avgjort at tilsvarende bestemmelse om helligdagsgodtgjørelse som blir fastsatt i avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. skal gjøres gjeldende for jordbrukstariffen. Avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. gjelder bare for de time- dag- og akkortlønnede arbeidere, - ikke for månedslønte, som har lønn på de bevegelige helligdager. Avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. kan derfor ikke påberopes for de månedslønte gårdarbeidere i jordbruket.

Jordbrukets Arbeidsgiverforening bestrider at det anvendte omregningstall fra timelønn til månedslønn medfører at de månedslønte jordbruksarbeidere - i motsetning til de månedslønte i industrien - ikke har betaling for helligdagene. Forbundets krav om samme godtgjørelse til time- og månedslønte jordbruksarbeidere betyr et generelt lønnstillegg for alle jordbruksarbeidere, men slikt generelt tillegg var ikke meningen med avtalen mellom N.A.F. og A.F.L.

Angående valget mellom II (daggodtgjørelse) og III (timegodtgjørelse) i avtalen bemerker Jordbrukets Arbeidsgiverforening:

De arbeidsforhold som omfattes av jordbrukstariffen varer nesten unntaksfritt i minimum 6 måneder, jfr. tariffavtalens bestemmelse om at oppsigelse skal skje med 2 måneders varsel

til faredagene 14. april og 14. oktober. Erfaringsmessig er det derfor ikke vanskelig å oppnå 3 måneders sammenhengende tjeneste i jordbruket, tvert imot. Det er derfor ingen grunn til å fra-vike hovedreglen i II. Den mer kompliserte oppgjørsmåte i III som passer best i fag hvor arbeiderne stadig skifter arbeids-giver (bygge- og anleggsfag) og hvor lønningskontorer ordner det rent tekniske, er uhensiktsmessig og upraktisk i jordbruket.

Angående godtgjørelsens størrelse bemerker Jord-brukets Arbeidsgiverforening:

Avtalen gir ikke full daglønn for helligdagene. Den adskiller seg her fra betalingsreglene som er fastsatt for 1. og 17. mai i lov av 26/4 1947, hvor det er fastslått at bl.a. time- og akkordlønne skal ha samme betaling som om de var i arbeid. Den godtgjørelse som er fastsatt i avtalen utgjør ca. 2/3 av fortjenesten. Da godtgjørelsen skal avpasses etter lønnsnivået i jordbruket bør det for voksne mannlige arbeidere på toppsats gi en godtgjørelse pr.dag på ca. kr.15.-, for voksne kvinnelige arbeidere ca. kr.12.-, for yngre mannlige mellom kr.9,60 og kr.12.40 og for yngre kvinnelige arbeidere mellom kr.8.80 og kr.9.60.

- - - - -

Lønnsnemndas medlemmer: Einar Sunde, Arne Eskeland, og Johan Teigland finner det ikke klarlagt at det omregnings-tall som i jordbruket benyttes ved omregning fra timelønn til månedslønn medfører at månedslønne gårdsarbeidere ikke får lønn for bevegelige helligdager på samme måte som røktere og kvinnelig innehjelp og de månedslønne i industrien. Vi kan derfor ikke godta Forbundets krav om at de månedslønne gårdsarbeidere får tillegg for de bevegelige helligdager.

På grunn av beskjeftigelsesforholdene i jordbruket og at ansettelse og oppsigelse er knyttet til faredagene 14.- april og 14. oktober finner vi at III i avtalen mellom N.A.F. og A.F.L. (timebetaling) bør tilpasses for jordbruket. Godt-gjørelsens størrelse bør fastsettes under hensyntagen til lønns-nivået i jordbruket. Herom vises til slutningen.

Godtgjørelsen beregnes fra den opptjeningsperiode som begynner i oktober 1954.

Bernh. Henriksen bemerker:

Jeg har funnet det mer praktisk med en fast dag-
godtgjørelse for de bevegelige helligdager som påstått av J.A.
Jeg finner den fastsatte godtgjørelse pr.time - 7 øre - satt
for høyt, og særlig for gruppen menn 18-21 år.
Med disse merknader slutter jeg meg til kjennelsen.

Klaus Kjeldsrud beklager at flertallet ikke har tatt Forbundets
påstand med hensyn til månedslønnete gårdsarbeidere tilfølge.
Det faktum at gårdsarbeidere med månedslønn allerede i forveien
har en timelønn som beregnet etter tariffens bestemmelser om
arbeidstid ligger 12 øre pr.time lavere enn for timelønnete,
godtgjør etter min mening Forbundets påstand om at måneds-
lønnete gårdsarbeidere heller ikke har betalt for bevegelige
helligdager.

Etter at lønn for bevegelige helligdager nå blir
gjennomført bare for de timelønnete, vil lønnsforholdene ytter-
ligere forverre seg til ugunst for de månedslønnete. Vanlige
gårdsarbeidere burde derfor ha vært behandlet på samme måte
hva lønn for bevegelige helligdager angår, enten de er avlønnet
med månedslønn eller timelønn.

Forøvrig stemmer jeg for kjennelsen.

S L U T N I N G :

Godtgjørelsen for bevegelige helligdager betales
etter reglene i protokoll av 12.mai 1954 mellom N.A.F og A.F.L.
III med følgende endringer:

Godtgjørelsen fastsettes til 7 øre for menn over 18
år, 5 øre for kvinner over 18 år og 4 øre for arbeidere under
18 år, alt pr. arbeidet time. Godtgjørelsen beregnes fra 1.ok-
tober 1954.

O s l o, den 2. september 1954

Einar Sunde (sign.)

Arne Eskeland (sign.)

Johan Teigland (sign.)

Bernh. Henriksen (sign.)

Klaus Kjeldsrud (sign.)